

ИЗЛАЗИ
СВАКИ ДАН
осим понедељника
и дана иза празника

НАРОДНИ ДНЕВНИК

ЈЕДАН БРОЈ
10
пара динарских

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ, НАРОДНУ ПРИВРЕДУ И КЊИЖЕВНОСТ

СТАЈЕ ЗА СРВИЈУ:
НА ГОДИНУ 16 ДИНАРА
НА ПО ГОДИНЕ 8 ДИНАРА
НА ЧЕТВРТ ГОДИНК 4 ДИНАРА
Претплату прихваћају све поште у Србији.

За ЦРНУ ГОРУ, БОСНУ, ХЕРЦЕГОВИНУ и АУСТРО-
УГАРСКУ
СТАЈЕ ЛИСТ ГОДИШЊК 16 ФОР А. ВР.
НА ПО ГОДИНЕ 8
А НА ЧЕТВРТ ГОДИНЕ 4

ЗА СВЕ ОСТАЛЕ СТРАНЕ ЗЕМЉЕ
НА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФРАНАКА.
ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ТАРИФИ
Рукописи се не враћају
НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ПОЛИТИЧКИ ПРОГРАМИ

У ПРОШЛОСТИ И САДАШЊОСТИ

XII. Браноци турског устава и врачарске рупе.

(наставак)

Једном речи, сад је „Вучић постао врховна власт, а он и устав, или турски устав и он, једно су исто, а они који су уз Вучића, и они су то исто.“ Ето зашто су се трудили и зашто су душом данули ови творци и браноци турског устава.

Од овог, довде овако свршеног чина, остао је још несршен свршетак свршетка, а тај засец у политичку радну унутра и споља. И за једно и за друго приређивачи оког преврата све су спремили и уде сили, као што је већ познато, да се за Милошем сви Обреновићи у свет пошљу. После таквог успеха надаху се да ће четвртина програма бити брже готова од ове извршених трећине, за којим је несвршени остатак под повољним приликама брзо на ред дошао.

Знамо да је кнез Михаило предузео политичку акцију против ових узурпатора, ну ова је пре свршена, него што је од његове страве и предузета; а свршена је код Порте још онда, кад је српски народ усрећен оним турским уставом, о

ЈОВАН БОШКОВИЋ
СРПСКИ КЊИЖЕВНИК

кому смо кратко још опет доста казали, да је овакав свршетак био очевидан. А са овим свршетком, дволични програм постао је толико моћан и силан, да његово у неколико још прикривено наличје, писмени људи могу читати.

Са овим чином Порта много пре по што се надала, бере већ друге плодове свога устава, дарованог српском народу, а и њени великански олигархи пису остали празних шака. Једном шаком дријају све што им је под руком, а другу су пружили своме гости и исчекују бакшише. Добиће и то, ну кад се ситуација разбистри, само па посао. И госта и они извршују упоредо своје програме: сви дебијају, сви се налазе задовољни, а сви се труде и муче још за веће добитке. Чија ли кежа плаћа ову јевену ове братије? Чија друга до народа српског. Та он има своју укњижену повесницу са белим и црним листовима наизменце, да у беле бележи своје љуте борбе противу грозних несприједеља са истока и запада, своју жилавост, и несравњену издржљивост као и врла дела врлих сина, док у прне листове има да бележи и црна дела својих синова.

Безазлен ну карактеран млади кнез још безазленијег народа.

ПОДЛИСТАК

ОТМЕНИ КРУГОВИ

РОМАН

ЕМИЛА ГАВОРЈОА

(11)

Ханијета се још једнако утезаше.

— Верујте ми да сам вам неома захваљна... Старац је прекида.

— Једном речи, рече он, ви ме одбијате само зато, што своје поступке не умем да оправдам у доновој мери... А шта могу да вам кажем?... Узмите тако као да ја имам ћерку, која је из моје куће побегла и да ја не знам шта јес њоме. Успомена на њу покренула ме је можда, да вам се понудим за покровитеља. Може бити да сам дошао на ту мисао, да и она сада гладује као иви, који сте остављени самој себи и коју је њен љубавник оставио...

Ханијета, чувши последње речи Равинетове исправи се у кревету на почвеник од љутине, готово цикну:

— Ви ме криво разумете! Ја појимам да је мој положај морао изазвати такве мисли, али ја немам никаквог љубавника.

— Веријем вам рече Равине. Ја вам се заклињем да вам верујем. Па ипак дозволите ми да вас запитам како је то могућно да се у овакој крајњој оскудици налазите?

Једва једном да Равине ногоди прави тон говора. Младо девојче не мога више савлађивати своје болове и оно поче горко плакати.

— Има тајана, рече она кроз сузе, које не сме човек откривати.

— А зар ни онда кад хоће да спасе свој живот и своју част?

— Ни у томе случају.

— Али...

— Ах, не наваљујте на ме.

Равинету се учини да је то згодан тренутак када ће моћи извршити један снажан удар.

— Покушао сам, рече он, да задобијем ваше поверење... у вашем сопственом интересу. Да су ме у томе моме погледу какви други обзире руководили, ја сам могао само раскинути један лист хартије.

Ханијета се не мога уздржати, она цикну:

— Моја писма!

— У мојим су рукама, рече старац.

— Ах, сад разумем. Зато су их, дакле, оне госпође узалуд тражиле.

— Хтео сам да их прикријем испред радознаости оних, који су се у овој соби вртили.

— И зар ми ви висте отворили?

У место икаквог одговора, Равине извуче и смо и даде га њој, правећи се при томе да је невинији од јагњета.

Као што изгледаше коверте беху неповређено. Ханијета се увери о томе једним листичним погледом, па онда пружа руку старцу и рече му:

— Хвала вам.

Равине је потпуно разумео да је то очитије признавање његове савесности но икакве китњасте речи, зато је и похитао да каже:

— Адресе сам наравно прочитао и покушао из њих извући разне закључке. Ко је тај гроф од Виль Хобрија!

— Је ли то ваш отац?... А ко је Макс Бреван? То је онај младић, који вас је често посећивао. Ах, кад би сте ми поклонили ваше нове рече. Кад би сте само знали како се с мало ичуством могу најзамршенија питања решити...

Она беше очевидно изненађена.

(Настави се)

Културно наслеђе Србије

рода, чекаће дуже времена док дође ред на беле листове те новеснице, јер се у највећем јеку у то време испуњаваше црни. Зато и његов захтев код Порте не налази места, већ се просто прима к знању, и могоје је одмах оставити Земун, па и њи своме ону, ну за будућност Србије много је својим протестом и останком у Земуну привредио, ма да га одлазак неће мимоићи. Политичка озбиљност, којом је кнезев захтев у Цариграду примљен само је приформа, да се њему и покровитељу, па и безазленом српском народу замажу очи. Дело су свршили синови српски, па ће ови својим прљавим рукама помоћи Турцима, да још дуго држе своје крваве нокте у телу народа српског, а у исто време да се Порта може пред светом хвалити и бранити, како српском народу жели свако добро, напредак и срећу, због чега су јој Срби одани и захвални, док Обреновиће као онаке и грабљиве не трпе. На то је землиште стала Порта, а Вучић ће знати шта му чинити треба, те да ово оправда и да са свима оним, Порти оданим великанима, изваље формулу, коју ће она у овакој згодној прилици прихватити, да њоме још јаче положи основу за онакво стање у Србији, које је творевина турског устава са собом унела. О том стоје, надамо се, и за сада не побитна факта, која даљим до-гађајима неће бити ослабљена, па ни бројно умањена, већ на против биће и поткрепљена и умножена.

(Наставиće се.)

РАЗГОВОР

с грофом Игњатијевим

Дописник Б. К. разговарао се овог дана са грофом Игњатијевим, аутром Сан-Стефанског уговора, па како тај разговор неће бити без интереса за наше читаоце, то и спонштавамо нека места из њега.

....Гроф Игњатијев категорички пориче, да је руска дипломатија икада и ма с ким водила трговину са Босном и Херцеговином, као што она то у оштите није радила ви са једном од земаља на балканском полуострву. Русија се држи онога правила, по коме балканске земље треба да припадну балканским народима. Нама Русима, вели Игњатијев, нису никада требале балканске земље за нас, још мање их ми можемо иудити странцима и гледати да се страначка моћ утврди у њима. Год. 1867 старао се цар Наполеон свима силама, да Аустро Угарској за изгубљену Ломбардију и Венецију да Босну и Херцеговину, те да јој тиме накнади изгубљене покрајине. Турска се врло слабо одупирала овој жели цара Наполеона. Али кад аустријски посланик у Цариграду барон Прокеш ово саопшти грофу Игњатијеву, овај му одговори, и не чекајући инструкције од своје владе из Петрограда, да ће Русија, у часу кад Аустрија пређе границе Босне, уманирати са својом војском у Галицију....

„Пред почетак руско турског рата између Русије и Аустрије водили су се преговори, који су се тицали Босне и Херцеговине. У то време уступао је кнез Горчаков Аустрији т. зв. турску Хрватску на име Крајину с оне стране Уне и извесне крајеве на даматинској граници. За ову цену Аустрија би паралелно са Русијом уманирала у Босну, где би тамо заједнички власници имали аутономну управу, и затим заједно и у исто време оставили балканско полуострво. Ови преговори не имају успеха, јер Аустрија тражише Босну и Херцеговину, а Русија ово не хтеде учинити ни по какву цену.“

„Кад сам ја сам — примећује гроф Игњатијев — после Сан-Стефанског мира дошао у Беч, да о истим стварима водим преговоре, изјаснише се аустријски државници против присаједињења Босне Србији и Херцеговине Црној гори. Исто тако били су одсудно противни образовању аутономне државе из ове две покрајине. Ја пак са своје стране неби уступио Аустрији ни једну једину босанско херцеговачку кућу, а камо ли цељу Босну и Херцеговину, што је доцније учинио кнез Горчаков. Одмах у почетку босанского херцеговачког устанка у г. 1875 познавали смо мир добро планове бечке политике и због тога сам ја саветовао војама устанка, да се посредовањем нашег конзула измире с Турском. Ја сам и сам наредио конзулу Јастребову у Херцеговини а тако исто и конзулу Кудјавцеву у Сарајеву, да уреде све што је могуће, те да се уста иак локализује. У исто време успех ја и код Турске, да не пошље ни један свој батаљон у Босну и Херцеговину. На берлинском конгресу није нашта више учењено. Ипак ја врло добро знам, да су све сваке одлуке и уговори само провизорни. И ако се на берлински трактат потписала и Русија, ипак не стоји ни где написано, да су ове стипулације вечите и непроменљиве. Ја вас уверавам, да није истина, да је Русија икада и ма коме, а по најмање аустријским државницима, учинила појну или дала своје саизволење, да они Босну и Херцеговину присвоје за навек или је анектирају. Аустријски државници уверавају неистрајано у званичном дипломатском саобраћају као и у делегацијама, да они немају никаквих еготистичких и освајачких тежња и намера на Балкану, већ да желе самоједално и независно развијање свију балканских народа и држава. Из овога излази по себи, да према оваквим претпоставкама анектовање Босне и Херцеговине не може имати реалног основа, као ни продирање њено према Сојузу.“

НАША И СТРАНА ШТАМПА

У Б. К. читамо ово подуслужбено саопштење:

„Н. В. Краљица Наталија приспела је у Београд у Недељу после подне у означеном времену. И ако због разних околности није била дочекана званично, ипак је народ поздравио Краљицу најживљим симпатијама, а званични и дипломатски кругови до чекали су је с оном поштом, на коју она, по свом високом положају, има неоспорна права.

Старања владе управљена су исклучиво на то, да се жеље Краљице Наталије доведу у склад са правима Краља Милана и да се у овом по гледу постигне заједнички споразум, који не би био од уштрба ни за једну ни за другу страну. Вести, да су намесништво и влада пречили младом Краљу Александру да по

здрави Краљицу-Матер, нетачне су из основа, а нарочито још и с тога, што сва питања што се ове ствари тичу, долазе у детокруг решавања и по уставу и по законима, искључиво Краљу Милану ону Краља Александра. Искрена је жеља намесништва и владе, да се ове прилике уреде тако, како би то одговарало жељама и правима високих особа, а како би у исто време уређење ових питања одговарало здравој свести нашег народа. Несумњиво је да ће се ово регуласање у оваком смислу на послетку и постићи поред непоречне добре воље обеју стране.“

Бугарски лист „Македонија“ пише:

„Нашија је света дужност, да захтевамо од бугарске владе, да она води такву спољашњу политику, која ће најсигурније потпомоћи да се бугарска држава развија самостално. Ова политика мора бити пре свега национална. Данашња бугарска влада тражи заштите у Аустро Угарској. Али зар може бугарска влада озбиљно веровати, да ће своју цељости помоћи државе, која је окупирала две балканске покрајине, и која чека само згодан тренутак, па да машира према Солују? Јасно је, да је задобијање Македоније главна цеља аустријске политике. Ни за кога, који добро познаје тенденције германизма на истоку, није тајна, да немачка влада хоће да подвргне веомајкој колонизацији балканског полуострва и Малу Азију. Представљана немачким дипломатима, да Немачка нема никаквих интереса на оријенту, била су само за то срачуњена, да се придобије поверење Турске. Прилазак Бугарске тројном савезу значило би исто тако, као пустити курјака међу овце. Здрава свест бугарског народа држаће се чврсто убеђења, да се развијак бугарске државе може само помоћи Русије постićи с успехом. Ово дубоко убеђење бугарског народа основано је на науци историје и истинама садашњости. У овоме нас неће преварити ни грдица извесних новина“. *

Журналу де Деба пишу из Цариграда:

„И ако извесан део штампе сваки дан уверава о миролубивости угара ске владе, ипак Порта добија од неколико дана вести, које никако не могу да потврде истинитост ових тврђења у штампи. Услед ових пречизних вести, које су без икаквих прегонења, сазвао је султан последње недеље ванредну министарску седницу у Гилдизу. На овој седници било је одлучено, да се управи о круженци на све велике сile, у којој би им се обратила пажња на државе бугарске владе. Овде нико не сумња о томе, да тројни савез прави тешкоће руској политици и тражи, да у овој цели исти савез Турску из њеног досадашњег резервисаног положаја. Ако Аустрија куражи кнеза Фердинанда да про кламаје независност Бугарске и себе крунише за краља, то би Турску много више дарнуло по Русију, која уме да се умери“. *

Слободна Пољска

У последње време понова се врло много почело говорити о Пољацима и Пољској. Нарочито у штампи, према Словенским непријатељским расположењима, јављају се чешће китњаси чланци у којима се тражи обновљење пољског краљевства. Смерих листова и сушине је провидан а да би

се ко могао преварити и поверовати јој, да она ту жељу изражава као искрени пријатељ Пољака, а не као заклети противник целог Словенства, а нарочито Русије, која је од свију Словена најбољија и најсилнија.

Ван свакога је спора, да је пољски народ од свију словенских племена био најцрњијег удела, па било да је до те несрће судбе дошао кривицом својом или туђом. Али и то стоји, да су његове патње и његова трпљења у овакој раскомадности као што је Пољска, превршиле сваку меру, и може се слободно рећи да је пољски народ, ако је баш он једини криз својој злој судби, одиста довољно испантао и довољно кажњен толиким трпљењима својим.

Многи су до сада писали о Пољацима и Пољској; многи су се трудали да испитају под којом је на ревијом боље Пољацима: да ли под Русијом, да ли под Немачком, да ли под Аустријом, и може се рећи, да је знатно већи део писаца и патријота пољских решио то питање тако, да је стање Пољака једино у Русији сношљиво и да су само у руској Пољској сигурни Пољаци са својом народношћу, својим језиком, веома и обичајима, а да им свему томе грози опасност у Немачкој и Аустрији. То се нарочито признаје и фактима доказује у последње време и баш с тога се већ јако опажа у пољском друштву, међу пољским патријотима и политичарима снажан покрет у корист Русије иближења с њоме, а не мање јака струја против Немачке и Аустрије.

У осталом то је најпосле и морало доћи, јер се тек није могло ишчекивати од Пољака да они пристану на оно насиљно понемчавање њихово у Немачкој и на стешњавање свију њихових права у аустријској Пољској, а гледати својим очима како се Пољацима у Русији не чини никаква неправда, но се поступа с њима као с браћом.

Тим покретом треба да се Русија користи, не толико себе ради, који ради појачања словенског елемента у Јевропи. Руска дипломација треба да употреби и ми се надам да ће ову згоду и употребити, та да се Пољацима поврати добар део оних права, која су они имали као народ слободан и независан.

Оно чиме је нарочито Немачка покушавала да застрашава руске политичаре, а чиме су неки пут претили и Аустријанци треба да изврши баш сама Русија; она треба да обнови пољско краљевство.

Њена улога у томе посљу биће много друкча и часнија но што би у томе посљу била улога једне Немачке или Аустрије, које би државе иницијаторску улогу о ујединењу Пољака и обновљењу пољске краљевине узеши за се само с тога, да постигну своје најеобичније циљеве и да, ако могу, нашкоде Русији, али не никако зато, да помогну стварном ујединењу Пољака.

Никад боле прилике није било него је садашња, да Русија уједини Пољаке и да на престо пољски, који би свакако морао бити вазда пријатељски расположен према Русији, уздигне једног од чланова царско-владајачког дома руског.

Кад буде дошао последњи час миру јевропском и кад Русија буде решила, да сва крупна и замашна нерешена политичка питања, која задиру дубоко у интересе многих сила, поверити срећи оружја, онда би одиста најгодије било, да ујединење Пољака послужи као вајближи повод рату, као casus belli. То би означило поход Русије против савезника, а Пољаке

Културно наслеђе Србије

би задужило вечним дугом захваљности према Русији.

ДНЕВНЕ НОВОСТИ

(Министарска седница) Под председништвом краљевског намесника г. Јована Ристића држава је јуче пре подне министарска седница.

(Из дипломатских кругова) Г. Валерије Серијев, први секретар руског посланства, вратио се јуче с одсуства у Београд. Г. Пагрионијо, француски посланик отпетовао је јуче у Париз на три четири дана одсуства.

(Мили гости) У нашој средини бораве од јуче на подне мили гости г. Филип Лапентијер од Ферари и Едуард Лапентијер Буланже, познати пријатељи и добротвори српског народа. На станицама дочекали су их исасланци разних наших друштава.

(Ванредни састанак) Данас у 6 час. по подне држаће се ванредна седница одбора општине београдске, у којој ће се решавати предлози финансијске комисије за зајам од 12.000 динара.

(Хајдучија) Службене новине донеле су ово саопштење: Јивота Ђивановић, из Десине, среза рамског, округа пожаревачког, одбегли робијаш и оглашен хајдук, убијен је, пошто се није хтАО предати, ноћу између 13. и 14. овог месеца. Јивота је побегао био с робије 18. октобра прошле године, а оглашен за хајдука 7. јула ове год. Чедомир Стојић, из Богутовца, среза краљевског, округа чачанског, одбегли робијаш, који је оглашен за хајдука у декембру прошле године, нађен је рањен у планини 17. овог месеца са једним другом његовим. Обојица су ухваћени и у притвору су у Краљеву.

(Са стрелишта) У недељу 24. ов. мес. биће годишње свечано гађање „Савезне Београдске Стрелачке дружине“: Упис стрелца почиње у 7 и по, а гађање тачно 8 часова пре подне, за ово гађање биће 12 награда. Сем чланова — стрелца — Савезне Београдске стрелачке дружине, имају право учешћа и стрелци осталих Савезних Стрелачких Друштава у Краљевини Србији.

Резултат двеју серија — врста — узеће се у оцену за награде. Овом приликом опробаће се гађање са стрелачким листама, које ће сваки стрелац при упису добити, и у којој ће му се при самом гађању уврдити резултат погодака. По свршетку гађања биће увече у 8 часова заједничка вечера. За време гађања и вечере свира ће војена музика.

(Читаоцима) У данашњем броју доносимо лик Јована Божковића, српског вијежевника и професора велике школе, а у једном од првих бројева донећемо биографију његову.

ТЕЛЕГРАМИ

„НАРОДНОМ ДНЕВНИКУ“
(БЕОГРАДСКА АГЕНЦИЈА)

Берлин, 20. септ. Рајхстаг је сазван 22. о. м. „Post“ дознаје да ће цар немачки са супругом отпетовати 31. из Атине и стићи у Цариград 2. Новембра, где ће остати недељу дана.

Атина, 20. септ. (Агенција Хава-

сове). Говори се да ће сад влада грчка показивати већег интереса за критске ствари, како би избегла непријатељске демонстрације против цара немачког приликом његова брвка у Атини. Народ грчки корица, пребацујући му пут у Цариград као партајничност за Турску. Грчки представник у Камеи, упозорио је Шакир пашу на злонамеру, који се забивају; генерални губернатор одговорио је да су њему непознати ти догађаји и обећао је, да ће најозбиљније истражити ствар. Грчке новине препуњене су грозним догађајима почињеним од Турaka.

Рим, 20. септ. „Fanfulla“ доноси да је један чувар јавне сигурности у Генови нашао пред краљевим двором једно гвоздено буре, у ком се налазило олово и осталих експлоатирајућих материја.

Беч, 19. септ. Један званичан донос из руског извора изјављује да су последице избора у Француској повољнија мисливија међу Француском и Русијом и то у толико више, што та мисао не зависи од унутрашње политике. Велика већина народа руског наклоњена је мирну врло је задовољна са изборима у Француској и нада се да ће се учврсити у власти они људи, који би морали, да се одрже у моћи, коју до сада нису имали, уважити Француску урат.

Беч, 20. септ. „N. F. Presse“ приписује учвршење турских финансија необичном болитку општег стања у Турској. Овај се болитак показао задњи пут у краткој афери, а то се највише мора приписати особама око Султана. Са задовољством осећа се да турски владини кругови почину да распознају праве пријатеље Турске и њене непријатеље у Европи. Посега цара немачког у Цариграду показао је Султану, да Влада у Берлину сматра Турску као озбиљнији елемент европске политike и да ће успети да се усоставе пријатељске везе међу Портом и тројним савезом.

Где је умро Јоаким Вујић?

Уредништво је добило ово писмо:

Штогдан Господине,

Саопштење г. Драгашевића у бр. 203 вашег листа под насловом „Где је умро Јоаким Вујић?“ даје ми по вода, да кам о истој ствари саопштим неколико податке о веома зајухном за српску књигу чича Аћиму кака га ми звасмо:

I. Јоакима Вујића познавао сам лично, од год. 1847. Он је умро исте године пред јесен, када је одштампала своје последње дело, роман „Ирина и Филадра“. Пред смрт био је јако оболео, а станововао је у кући Стевана Лазаревића, књиговесца пре која пута државне штампарије. Ова је кућа сада Терзијанићева. Умро је у тој истој кући. По смрти му је нађено међу књигама, завијено у рукаву од конзуље 80 дук. цес.

II. Сахрањен је иза звонаре цркве Св. Марка до Симе Милутиновића и Глише Возаревића. На гробу му је мермерни крст. Кад је Сима Милутиновић умро гроб Вујићев сравњен је са земљом. Ко се интересује за овог српског књижевника, може му потражити и наћи гроб. Његов гроб је до породичне гробнице Јеремија Станојевића, држ. саветника.

Пок. Вујић је обично ишао у ликарницу Андрије Поповића на Калемегдану, који је онда био добро познат у Београду.

С поштовањем

Ђура Ђурић
АНТИКАР.

ХРВАТСКА

Данас се састаје у Загребу хрватски земаљски сабор, који се по важности предлога, што ће му се изнети на решавање, може сматрати и као један од најважнијих сабора од времена, кад се Хрватска измирила са Угарском. Продужење финансиског односа Хрватске према Угарској и закон о крчмарини, две су најважније ствари, које ће имати сабор да реши, и које дубоко засецавају у пољопривредне односе Хрватске.

Како решење ових тако важних питања зависи поглавито и једино од памегног понашања саборске опозиције, то сви хрватски листови у својим чланцима пред састанак сабора, изражавају жељу, да опозиција поими важност питања, које ће сабор имати да решава, и да према томе удешиша свије кретање у сабору. Нарочито се ово може односити на Старчевићеву странку, која је увек до сада водила луту и огорчену борбу против владине странке. Ма и најважније питање, које је за Хрватску и њено самостално развијање од предсудног утицаја, не би се могло решити повољно, кад опозиција у сабору не би умела ни хтела, да своје држање доведе у склад са важношћу самог питања. Једнодушност и потпуна хармонија у интенцијама опозицијских странака може највише користити Хрватској, а у сабору учинити, да се питања, која су од велике важности по земљу, реше онако, како ће најбоље одговарати интересима Хрватске.

Не мање важан предлог, који ће се изнети пред сабор, биће и буџетски пројекат. Бојазан од јавног прогресаља свију закоњских пројеката, а нарочито буџетског, јесте и главни разлог, што се о буџету хрватском, не знају у там. штампи никакве појединости. У осгалом не може се баш у том погледу ни за мерити голико Хрватској, колико што томе може бити замерке у нас. Увек се говорило и писало по новинама да се сви законски пројекти, које скупштина има да врши, имају на извесно време пред састанак скупштине објавити у штампи, како би сваки о њима могао изрећи свој суд, што би много допринело, да се ти

пројекти боље и свестраније проуче, те би после и посланицима у скупштини било много лакше, да, на основу оцење у штампи, дају свој глас за или против каквог законског пројекта. Ово је увек била лепа жеља штампе, која се никад није остваривала. Доказ за то даје нам садашњост.

КУРС ЕФЕКАТА
ТЕЛЕГРАФСКИ ИЗВЕШТАЈ БЕОГ. АГЕНЦИЈЕ
20. септембра

Веч	
Аустр. кредитне акције . . .	306.25
Аустр. златна рента . . .	110.20
Угарска златна рента . . .	99.95
Српски лозови . . .	34.50
Срп. дув. лозови (прив. курс). . .	5.50
Дукат цес. . . .	5.68
Дукат са чарком	5.67
Наполеондор	9.49
Двадесет марака	11.70
Турска лира	10.82
Руски полуимперијал	9.74
Руски напирни рубаљ	1.23
Фунта штерлинга	11.94
Сребро	100—
Менице Париз	47.42
Берлин	58.50
Лондон	119.85

РАТЛЕР

на прсима и ногама жут, слуша на име „Влеки“ изгубио се. Ко га нађе или прокаже нека га преда или јави потписај, где ће и ваграду добити.

Роза Штерн
439,2-3
Књаз Михаила улица.

ЈЕДАН ЈЕДИНИ СЛУЧАЈ И ТО ЗА КРАТКО ВРЕМЕ

НАЈКОРИСНИЈЕ ШТО ЈЕ ИКАД ВИЛО

ЛУТРИЈЕ ФРАНЦУСКЕ БЛАГАЈНЕ

гарантоване од ФРАНЦУСКЕ ВЛАДЕ

I. ДОБРОТВОРНА ЛУТРИЈА

у корист радника Вулте итд.

Вучење 3. окт. 3. дец. и 3. фебруара

Сваки лоз игра у сва 3 вучења

Чиста добит 500.000 дин.

1 згодитак 200.000 .

1 " 100.000 .

2 " по 20.000 .

4 " 10.000 .

8 " 2.000 .

16 " 1.000 .

40 " 500 .

280 " 100 .

600 " 50 .

Један лоз само 4 динара.

Пожитајте да купите што већи број лозова.

Ко купи 10 лозова, једанаести добија бесплатно.

Општи услови. Листа вучења биће одштампана у „Народном Дневнику“. Онај који добије биће извештена бројјем самог дана вучења.

Згодитак је најадају у месту где се купац налази без никаквих трошкова од његове стране.

Новац треба слати и то одма у банкотама или српским маркама

са 10 од сто ажно у препорученом писму и адресованти:

M-r Rotter, Directeur du Comptoir Commercial Constantinople Цариград

Једини и одговорни дозволени депо на цариградској 426,10—18.

2. ТОМБОЛА СВЕТСКЕ ЛУТРИЈЕ

Успех каквог још није било!

Похитите да купите од ових лозова. Вучење ће бити кроз кратко време.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Господину

Роману Сондермајеру

санит. капетану I. класе

И поред тога, што ћу вас задржати у вечитој успомени, ја вам и овим путем изјављујем

моју најтоплију благодарност на вашем труду и доброј вољи, коју сте показали приликом мога тешког боловања, и мени тиме живот спасли.

19. септембра 1889.
Београд.

Јован Савић.

У књижарницама београдским и у писци могу се добити:

ДЈЕЛА
МАТИЈЕ БАНА

Књига I: *Међим и Миладенко и Добрила.*

Књига II: *Смрт кнеза Доброслава и Смрт Уроша V.*
Књига III: *Краљ Вукашин и Цар Лазар.*
Књига IV: *Таковски устанак и Ускре српске државе.*
Једна књига стаје 2 динара.
396,8—12

У КЊИЖАРНИЦИ
ПЕТРА ЂУРЧИЋА У БЕОГРАДУ

МОГУ СЕ ДОБИТИ:

СВЕ КЊИГЕ ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

И

САВ ШКОЛСКИ ПИСАЋИ ПРИБОР.

ШТАМПАРИЈА И ЛИТОГРАФИЈА

ПЕТРА ЂУРЧИЋА

У БЕОГРАДУ, ОБИЛИЋЕВ ВЕНАЦ БРОЈ 14.

ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ

ПОШТОВАНОЈ ПУБЛИЦИ ЗА ИЗРАДУ

СВАКОВРСНИХ

ШТАМПАРСКИХ И ЛИТОГРАФСКИХ ПОСЛОВА

А НА ИМЕ:

књига, рачуна, објава, циркулара, свадбених позивница, посмртних листа, посетница,

ЈЕЛОВНИКА,

позивница за забаве, и свију формулара, које требају штедионице, задруге за штедњу

И
НОВЧАНИИ ЗАВОДИ

А У ЛИТОГРАФИЈИ ИЗРАЂУЈУ СЕ:

УДЕОНИЦЕ (акције) новчаних и индустриских предузећа,

ДРУШТВЕНЕ ДИПЛОМЕ

МАЈСТОРСКА И КАЛФЕНА ПИСМА

РАЗНЕ СЛИКЕ, АУТОГРАФИЈЕ, И Т. Д.

ИЗРАДА ЈЕ ТАЧНА И СОЛИДНА, ЦЕНА УМЕРЕНА

ОБЈАВА

1. Дућан, 1. квартир на I. спрату, 2. квартира на II. спрату, елегантно украсени за већу и мању породицу са свима удобно стима, улица краља Милана бр. 1 спрам „Хајдук Вељка“.

2. Дућана и 1. квартир, засебан на I. спрату, са балконом, 6 соба елегантно украсени са свима удобностима. 2. Квартира у авали засебни. Издају се под кирију од 1. новембра цариградска улица број 10. („Теразија“) цена је врло умерена. 433,3—8

Риста Миленковић

КУЋУ продајем са врло умереном ценом. Упитати у сајчишкој радији до кафана „Мајдана“. 437,3—6

Позлаћујем у ватри споменице о миропомазању Н. В. Краља Александра, по 450 динара.

Дајем новац на залоге, купујем старо злато и сребро, а посредујем и у разним наплатама. 432,2—6

Јован Принер

плата до кафана „Мајдана“

Милош Тргуновић издаје један етан од тирлог материјала у својој кући из „Зеленом венцу“ под кирију од 1. новембра, са 3 собе, подрумом и осталим потребама за удобност. Све ово засебно и оделено. 434,3—5

КАФАНУ

На савској обали постојећу, где лети постоји и лица, издајем од Митрове дне под закуп.

Ко је исту вољан узети, нека упита у истој кући на горњем спрату. 16. септембра 1889. у Београду.

Софја Димитријевић

У КЊИЖАРНИЦИ
ПЕТРА ЂУРЧИЋА
МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

І. и II. СВЕСКА
РОМАНА
ЈЕДНЕ ПОШТЕНЕ ЖЕНЕ

НАПИСАО
ВИКТОР ШЕРВИЛИЈЕ
С ФРАНЦУСКОГ ПРИКВО

ЈОВАН В. НЕСТОРОВИЋ

ЦЕНА

ЦЕЛОМЕ ДЕЛУ 3 ДИНАРА.
С КУЛТУРНОМ
СРБИЈЕ

ЗА ОНЕ КОЈИ ПАТЕ
од
● ЗУБОВОЉЕ ●

Препоручујем поштов. публици моје операције годишње и полгодишње претплате. Намештаја зуба како појединачно тако и целе вилице. а опракве са врло умереном ценом.

291,45—50 Јован Павловић,
зубни лекар
на Теразијама бр. 25.